

Program krúžku na IV. čtvrtletí 1989

18. října v 19.30 hod. V. Havelské hody v klubu na Horově
15. listopadu 19.30 hod. beseda u cimbálu v klubu na Horově
20. Prosince v 19.30 hod. Vánoční beseda v klubu na Horově
Termín mikulášské besedy bude oznámen dodatečně
Výhledově: 20. ledna 1990 -- beseda u cimbálu v klubu na Horově
10. února 1990 -- Slováký ples

Z programu bratrských Slovákých krúžků

BRATISLAVA

13. října v 19. hod. rekrútský krúžek
17. listopadu v 19. hod. kateřinský krúžek s tombolou
8. prosince v 19. hod. mikulášský krúžek
12. ledna 1990 19. hod. řašankový krúžek s tombolou
Krúžky se konají v Osvětové besedě na Stromové ulici 18 (tro-
lejbusy č. 211 a 212, autobus č. 37)

PRAHA

11. října ve 20. hod. -- večer k 60. výročí úmrtí sochaře
Franty Uprky
21. října ve 20. hod. -- krúžkařské vinobraní
25. října ve 20. hod. -- beseda u cimbálu
8. listopadu 20. hod. -- beseda s přednáškou Jany Poláškové
Tance a písně z Uherskohradištska
18. listopadu účast krúžku na setkání pražských
cimbálových muzik v sále Domoviny
22. listopadu 20. hod. -- beseda u cimbálu
25. listopadu 20. hod. -- krúžkařské hody
13. prosince 20. hod. -- vánoční beseda
V lednu 1990 bude uspořádan večer k 50. výročí úmrtí malíře
Joži Uprky
Besedy se konají ve vinárně na Slovanském ostrově

Nová informační skřínka krúžku

Po několika desítkách let jsme byli zbaveni tradičního místa informační skřínky krúžku na České ulici. Budova nynější pro-
dejny Supraphonu dostala v přízemí novou fasádu, jejíž autor
nesouhlasí s tím, aby na ní byla jakákoli skřínka, přestože
takovéto skřínky patří nesmazatelně ke koloritu České ulice.
Dík jednání R. Viktorina však již máme náhradu. Nová, prostor-
nější skřínka, vyzdobená ornamenty M. Pavlíka (stará skřínka
se při úpravách ztratila) visí na budově rektorátu VUT na rohu
tř. Obránců míru a Opletalovy, naproti budovy Zemského sněmu
(dnes KNV).

Stručná zpráva o zájezdu krúžku do Portugalska

Než uveřejníme podrobnou reportáž o cestě krúžkařů do Portugalska ve dnech 19. 7. - 6. 8. 1989, uvádíme zde alespoň heslovitý popis cesty:

Od 20 hod. 19. 7. do 03.40 hod. 23. 7., kdy jsme dorazili do kouzelného městečka Alcochete u Lisabonu, jsme ujeli 3 000 km. Bylo to náročné, ale přesto jsme cestou stihli letmo prohlédnout Avignon a blízko ležící Pont du Gard (římský akvadukt) a španělskou Barcelonu.

23. 7. máme celovečerní vystoupení v Alcochete - Samouco, 24. 7. další v Loures (opět u Lisabonu), před nímž jsme navštívili nejzápadnější bod kontinentální Evropy, mys sv. Rocha. 25. 7. si krátce prohlédneme Lisabon, odjíždíme 50 km na sever, kde máme týž den celovečerní vystoupení v Marinha Grande.

26. 7. přejíždíme do Barcelos (asi 50 km severně od Porta), které je naším hlavním působištěm a kde jsme hosty souboru Grupo folclórico do Barcelinhos, s nímž se známe z folklórního festivalu v italském Avianu v roce 1986. Zde jsme do rána 31. 7. a zúčastňujeme se s dalšími třemi zahraničními soubory a sedmi soubory a skupinami portugalskými festivalových akcí - máme několik vystoupení a dva průvody, 30. 7. se účastníme dalšího mezinárodního festivalu v Moncao - Barbeitě na portugalsko-španělských hranicích.

31. 7. dopoledne překračujeme tyto hranice a po cestě severním Španělskem navštěvujeme Santiago de Compostela, Oviedo, muzeum u jeskyní v Altamiře a přímořské letoviště San Sebastian. 2. 8. Španělsko opouštíme a míříme k Paříži, cestou se ještě zastavujeme v starobylém Poitiers. 3. 8. si prohlédneme Paříž a pak pokračujeme k hranicím NSR. Ty překračujeme 4. 8. a zajíždíme do Karlsruhe, kde máme týž den celovečerní vystoupení. Po odpočinkovém dopolední vyjíždíme 5. 8. v 15 hod. z Karlsruhe, abychom se po cestě ještě stavili v Norimberku, odkud jsme již mířili domů. Do Brna jsme přijeli 6. 8. kolem osmé hodiny ráno. Za celou cestu jsme najeli 7 800 km, měli 4 celovečerní, 5 kratších a několik improvizovaných vystoupení, absolvovali jsme tři průvody a celkově se představili asi 9 550 diváků. V Portugalsku jsme byli velice srdečně přijati, naše vystoupení měla úspěch.

ank

Jubilea

Srdečně, přestože poněkud opožděně, blahopřejeme paní Marii Bulíčkové, dlouholeté vedoucí taneční skupiny krúžku, která se 24. července dožila 60 let

4. pokračování

Takto postupně vzniklý krúžkový soubor se brněnské veřejnosti poprvé představil celovečerním programem v sále Stadionu r. 1951 a v následujícím roce účinkuje spolu s ostatními folklórními tělesy klubu ve Večeru lidových písní a tanců Hané, Valašska a Slovácka. Brzy na to vystupuje pro zemědělskou komisi Organizace spojených národů při jejím pobytu v Židlochovicích. V r. 1952 bylo také zahájeno každoroční pořádání Slováckých plesů, avšak svůj první ples uskutečnil krúžek již v roce 1951.

Pro stále větší zaneprázdnění zanechává r. 1953 Zdenka Jelínková vedení krúžkového souboru a na její místo nastupuje Karel Páč, rodák z Kuželova, který jej se svou manželkou Olgou vede až do roku 1956.

V roce 1954 ukončila studia většina členů muziky Luboše Holého a muzika zanikla. Do krúžku přechází z Úlehlova Moravského tanečního a pěveckého sboru muzika Mirka Marka, s nímž se v primování střídá dr. Miloš Bulíček. Markova muzika působila v krúžku pravidelně do roku 1967. a pak nepravidelně až do poloviny sedmdesátých let.

Konečně v roce 1957 je starostou zvolen dr. František Hejný, jeden z nejúspěšnějších v této funkci, kterou vykonával do roku 1971.

Toto nové umělecké a organizační vedení spolu s chasou a muzikanty druhé poloviny padesátých let a počátku let šedesátých se zasloužilo o mnoho úspěchů a dobré práce krúžku. Zvláště úspěšný byl krúžek v soutěžích tehdejších souborů lidových písní a tanců. Těsně při tom spolupracoval se souborem Javorina Vysoké školy zemědělské (ten také vedl Karel Páč), který byl svého druhu zálohou krúžku.

Do ústředních kol se krúžek probojoval roku 1958 - soubor jako celek získal čestné uznání a manželé Páčovi 1. místo v sólovém tanci - a v roce 1960, kdy získal 2. místo za programový celek Karla Páče Hornácký šáteček. Úspěšní byli i další členové krúžku - v roce 1958 první tři místa verbířské soutěže ve Strážnici obsadili Jan Prokop z Týnce, Jan Pavlík z Kuželova a Jan Miroslav Krist z Uherského Hradiště, všichni tehdy aktivní příslušníci krúžkařské chasy.

V roce 1960 se krúžková chasa účastní vystoupení folklórních souborů a skupin na II. celostátní spartakiádě v Praze a krúžek poprvé zajíždí na vystupování do Mariánských Lázní.

kam je s občasnými přestávkami zván až do roku 1985. V roce 1960 dochází také k podstatné výměně chasy, neboť většina dosavadní ukončila studia. Avšak příliv mladých lidí do krúžku se zeslabuje, protože ve veřejnosti působí únava z předchozí tzv. renesance folklóru^{x/}, ovšem i proto, že se v Brně uchází o pozornost mládeže již i několik dalších folklórních těles, mnozí studenti ze Slovácka navíc zůstávají i po dobu svého pobytu v Brně věrni souborům a krúžkům ve svém rodišti. A tak po několikaletém údobí velké veřejné aktivity nastává v činnosti krúžku asi od roku 1963 určitý útlum. Postihuje především krúžkový soubor, který se udržuje v rozsahu 3--8 párů a má malé možnosti uplatnění, jak to lapidárně vyjadřuje zpráva za období 1965/66: "Vystoupení není mnoho. Je to tím, že poptávka po veřejných vystoupení národopisných souborů poklesla a kromě důchodců nemají organizace zájem." Přesto se uskutečňuje první zahraniční zájezd krúžku do Berlína v roce 1966.

Vnitřní život krúžku, jeho hlavní akce však odklon veřejnosti od folklóru neohrozil. Pravidelné schůzky trvají, každoročně je pořádán Slovácký ples, na schůzkách pokračuje přednášková činnost, často s ukázkami, nejúspěšnější je Kopaničářský večer, připravený roku 1967 Zdenkou Jelínkovou, která na něj přivedla muzikanty a tanečníky z terénu. Byly navázány užší styky s krúžky v Praze a Bratislavě, bratislavští v roce 1965 dokonce navštěvují jednu ze schůzek, ale zájezd našeho krúžku do Bratislavy, plánovaný na následující rok, se neuskutečnil.

V letech 1951--1962 v krúžku stárkovali: Josef Kobzík, Dušan Holý, Jaroslav Čech, František Kašník, Josef Jančář, Jura Prachař, Jan Prokop, Josef Kundera, Mirek Sandaný, Jan Pavlík, Cyril Borák, Miloš Kučera a někteří další. Pro nedostatek chasy byl ovšem krúžek v dalším období, v letech 1962--1968 bez stárků.

V padesátých letech byly lidová muzika, píseň a tanec stavěny neúměrně do popředí a využívány i na takových akcích, kam se zásadně nehodily, vznikaly velké množství souborů, folklór byl povýšen do role oficiálního umění lidově demokratického státu

Z referátu prof. dr. Maximiliána Kolají o Národopisném národním semináři ve Velké a Hrubé Vrbce ve dnech 22.--24. 7. 1944 -
- předneseno na členské schůzi Slováckého krúžku v Brně 24. 7.
1945

Večer v sobotu 22. 7. v sále U Jasošů

Přišla stará Miškeříkova muzika, která se postupně doplňuje z mladších hudeců, takže nynější složení vypadá takto: Martin Miškeřík, 72letý, primáš, Francek Trn, kontrista, oba ještě z původní muziky, Jan Slovák a Josef Zeman, kontráši a Tomáš Kohút, primáš - tyto tři synové bývalých členů Miškeříkovy kapely, Francek Miškeřík, basista, bratr Martina Miškeříka.

Od původní Miškeříkovy muziky se učila Klusáková muzika: Vlada Klusák, primáš, Jurek Klusák, Vlada Klusák (syn primáštvy), Leoš Zeman a Martin Hudeček.

A nejmladší muzika vypadá takto: Jan Mikáč, primáš, Jurka Hudeček, Jožka Prášek, kontrista, Josef Kučera, bas, a Josef Pešek.

Hosty uvítal prostými a srdečnými slovy ve velickém nářečí gen. ing. Jura Hudeček, po něm promluvil, vítaje rovněž hosty, starosta obce Jan Slovák, člen Miškeříkovy kapely. A už to začalo: nejprve řízný hornácký pochod a pak hned začínají chlápci zpívat. Ani k nám šohajku nechod, Ej, za kostelem bílý dům ... Zpívají ve vysokých polohách, jak nejsme ani v Brně zvyklí: Javorník, Javorník a další písně.

Nastupuje druhá kapela. Klusáková. Řídící učitel Vl. Klusák, zřejmě ne příliš zdravý (je po nemoci) ladí, a s ním si chystají instrumenty i ostatní. A už to začíná: Šohaj trávu seče, Páslo dívka, Ludé sa čudují. Jaký rozdíl mezi první a druhou muzikou! Slyším, že mnoho podchytili z muziky Balážovy z Myjavy.

Přichází na řadu třetí kapela, nejmladší muzikanti. Hrají pěkně, ale opatrně, aby nechybili! Chybí jim to, co se nabývá teprve lety, dlouhou zkušeností. Nemají toho elánu, té říznosti, jakou jsme viděli při první, ba i při druhé muzice. Však také již přestávají, nehrají dlouho.

A nyní hosté. Muzika Slováckého krúžku v Brně. Všeobecný úsudek (pokud jsem z poznámek mohl zaslechnout) - ja, to jsou muzikanti! To je hned vidět školené lidi. Snad právě za těchto poznámek vznikl úmysl naši muziku trochu potýrat. Aby neodešla jen tak, aby nakonec nevyšli tí, co se přijeli učit, jako vítězové. A tak se začínají místní zpěváci stavět také před naši muziku a začínají. Usmívají se při tom belmosovsky, vybírají pí-

sně méně známé, ba neznámé. Některé jsou opravdu těžké, ale náš primáš - hraje právě Volavý - se nedá. Namáhá se, potí se, ale hraje a hraje, vyhraje vše. A nakonec, to musím říci, vyhrál. Někteří Veličané sami říkají, že se tak k hostům neměli chovat. Ale myslím, že to právě bylo dobré, takový blízký, živý styk našich muzikantů s velickými zpěváky.

Neděle 23. 7.

-slavný den Veličanů - půl svaté Maří Majdaleny. Krásný byl pohled na lidi, jdoucí z kostela. Řekl bys: je to jediná zahrada nebo květnatá louka, bohužel však již je na té louce mnoho černých skvrn - boj mezi lidovým krojem a mezinárodní šedi se zde zračí nejlépe.

Ale to my již jdeme do Hrubé Vrbky, kde máme připraveny obě vrbecké kapely: cikánskou Kubíkovu a věhlasnou kapelu Āorkovu. Míříme ke škole. Muzikanti se zde již scházejí. Je to Kubíkova "cigánská" kapela, ač jsou v ní cigáné jen dva: primáš Jožka Kubík a jeho bratranec Franta Kubík, kontrista, 19letý zedník. Další členové kapely jsou: Pavel Kučera (bas), Jura Janás (viola), Jan Miklošek (druhý kontr), Josef Kýr (cymbál), Okénka ("Jenofin" - obligát), Martin Janás (kontr.).

Zpívá hlavně Martin Holý: "Celý týdeň se séku (a piu) a fčil zpívám. A podívajte sa!" (Přitom se tento asi 30--35letý muž napřímil, aby ukázal, že mu trochu větší požití slivovice neuškodilo.) A už to šlo: Švarná děvčána, Vybírala som si, Daj na, mamičko, Okolo tej Velkej, teče voda, Šak se mně, má milá, pěkná zdáš, Za grajcar je malý krivák, Máš, máš, máš, šablenu, patrontaš, Čí je to děvčátko, Ó vy páni, radní páni... Kubíci hrají a hrají, těžko se nám s nimi loučí, ale blíží se pátá, a to mají přijít Āorkové. (Přijdou teprve tehdy, až odejdou Kubíci. Řevnivost, žárlivost jedněch na druhé.)

Pomalu nastupují Āorkové: Jan Āorek, primáš, Martin Āorek, klarinet, Jan Āorek, syn primášův (2. housle), otec Pavel Kučera, bas, syn Martin Kučera, 2. housle nebo 2. primáš, syn Pavel Kučera, kontráš, Martin Tomeček, violista, Jiří Āorek, 2. primáš, zpěvák Jan Āorek.

Spustí. Je to zase něco jiného: hrají čistě, řízně. Bez cymbálu. Začínají řízným pochodem. A potom: Poďme chuapci, poďme zbíjat, Ej počkaj, počkaj, mrcho sedláče, Ej ešče dneska, jako tako, Ore Janík, Janík, milý Janík. S Āorky si zahrál primáš Nedbálek: Hrál vedle Āorka a držel se znamenitě. Potom jim pěkně poděkoval, že si s nimi směl zahrát.

Se seminářem můžeme býti v každém směru spokojeni. Slyšeli jsme dokonce písně dosud nezaznamenané: dr. Jan Poláček si jich zapsal - 13! Již tato kořist stála za to.